

СЕМАНТИЧКА И СТРУКТУРАЛНА АНАЛИЗА ПРЕЗИМЕНА ВОЗУЋКИХ СРБА²

Апстракт: Рад у целини обухвата лингвистичку анализу 113 презимена или патронима у говору и језику возућких Срба, а у овом тексту биће представљена 34 презимена. Презимена су повезивана са крсним славама, а славе са родовима. Анализа обухвата творбу и значење, семантику и етимологију српских возућких презимена или патронима. Евидентирана презимена мушкараца и жена обрађена су творбено-семантичком анализом, с дијахроног аспекта. О говору и језику Срба у средњој Босни, у сливу реке Криваје, ареалу којем припада подручје Возуће, и говору возућких Срба и свих наведених српских сеоских ареала, писано је са дијалектолошког становишта, а обухваћени су и радови из ономастике одређених ареала у североисточној и средњој Босни. Ареал Возуће налази се у граничној области ова два велика ареала. У доступној литератури нема објављених радова из антропониције Возуће. После ратних дешавања крајем прошлог века, српско становништво потпуно је исељено, тачније протерано и расељено из овог краја. Подаци и теренска истраживања ослањају се на литературу и информаторе, обухватају различите језичке слојеве и периоде српског постојања у Возући. Рад има за циљ чување српског идентитета и културног наслеђа у Возући и околини.

Кључне речи: презимена, патроними, Возућа, семантичка структурална анализа, крсна слава.

Увод

Територија Возуће заузима јужни део планине Озрен, која припада динарском венцу планина. То је вековни српски простор планине Озрен, на граници средње и североисточне Босне. Возућа се као општина образује први пут између два светска рата, 1932. године. У оквиру Тузланског среза налазиће се од 1953. до 1958. године; од 1958. до априла 1992. у саставу општине Завидовићи и регије Зеница; у периоду од априла 1992. до септембра 1995. у саставу Српске општине Завидовићи – тачније речено, Возућа ће бити њен центар. После прогона српског становништва са наведене територије, Возућа ће наставити да постоји у саставу општине Завидовићи. Данас она припада Зеничко-добојском кантону. Територија се простире на 269 км² у ширем смислу области Возуће и 120 км² у ужем смислу ове географске области. Према попису становништва из 1991. године, ту је живело 7.650 становника, а то је период када су ту живели и Срби протерани у септембру 1995. године и нешто других народа и народности (Бошњака, Хрвата, Југословена, Рома и осталих). Возућа је насеље, а 1991. године била је и општина. Српска насеља у пространој Возућкој котлини се у народу такође називају Возућом. У научној литератури, после Другог

¹ dunja_ilic@yahoo.com

Аутор је мр филолошких наука, ради у ЈУ Гимназија, Бања Лука. Бави се ономастиком и методиком наставе српског језика и књижевности. – Напомена ур.

² Рад објављујемо у наставцима, ово је његов трећи дио. – Напомена ур.

светског рата до данас, налази се назив Возућа и околина. Заправо, то је прави корпус овог истраживања, посебно када су у питању српски возућки антропоними и патроними или презимена. У Возућкој котлини биће разматрано око 90 села и насеља: Возућа, Вуковине, Гаре, Лозна, Миљевићи, Осјечани, Подволујак, Предражић, Предрази, Врачевац, Кочарин, Капетаново Брдо, Јасиковац, Липовац, Џине, Опачац, Гај, Маричићи, Калаиши, Липа, Орашје, Цвијановићи, Јелчићи, Пашалићи, Јелав, Поткочарин, Сјенокос, Пантелићи, Мркаљевићи, Пециловине, Вуковине, Мисараћа, Цвјетовине, Шиктари, Јелићи, Зобици, Подвода, Турчиновићи, Васовине, Васићи, Крушкова Лука, Стошница, Јањиле, Башчица, Трњићи, Стог, Подстог, Оштрић, Подволујак, Медићи, Каменица, Свињашница, Хрге, Жељова, Присјека, Поље, Потпаљеник, Раван, Цурићи, Прокопићи, Подмалован или Лазендићи, Туњик, Пријевор, Подборик, Ристићи, Брезик, Мијатовићи, Прилушковићи, Градина, Пејановићи, Кестен, Дамјановићи, Боровци, Ораховица, Савичићи, Трештеница, Ристићи, Обојковина, Кршевац и Стике. Укупни подаци о становништву по попису из 1991. године: укупно 7.605, Срби: 5.058, Муслимани: 2.172, Хрвати: 196, Југословени: 111, Остали: 687. Заштитник Возуће и Возућана је свети краљ Стефан Драгутин Немањић (1276–1316), који је владао жупама: Мачве, Срема, Усоре и Соли. Он је подигао манастир Возућицу на обали реке Возућице. „Манастир се први пут спомиње 1617. године” (Филиповић, 1940, стр. 2), а посвећен је Светој Тројици. Манастир се у народу назива Возућа или Возућица (по истоименој реци на чијој обали се налази). Истраживања на терену је крајем 30-их година XX века, као државни службеник Краљевине Југославије, радио проф. др Миленко Филиповић³.

Семантичко-структурална анализа патронима или презимена

МАКСИМОВИЋ „Потомци данашњих Максимовића су живјели у возућким селима: Вијенцу, Обојковини и Крчевцу (Ђурђевдан)” (Цвјетковић, 2005, стр. 81–81). „Живјели су у гостовићком селу Прилуку и славили крсну славу Игњатдан” (Демоњић, Ђукановић, 1998, стр. 48). Славе крсне славе: Ђурђевдан и Игњатдан. „Ово презиме налазимо у шематизму из 1892. год. у Маглајском протопрезвитерату у Возући (Никољдан) и Хрґама (Крстовдан, Игњатдан), озренским селима: Мичијевићи (Аранђеловдан, Стефандан, Ђурђевдан), Порјечина (Стефандан, Игњатдан) и Раковац (Аранђеловдан, Ђурђевдан), Бољанић (Никољдан) и мјесту Маглај (Никољдан)” (Јањетовић, 1993, стр. 152). Славили су пет крсних слава: Аранђеловдан, Јовањдан, Стефандан, Игњатдан и Крстовдан. Презиме Максимовић распрострањено је у Возући и околини. Распрострањено је у целој Босни и Херцеговини. Презиме је антропонимског карактера. У основи презимена препознајемо „мушки антропоним: Максим” (Грос, 2013, стр. 90). Презиме је настало суфиксацијом од присвојног облика антропонима и творбеног суфикса -ић: Максим⁴ > Максимов > „Максимовић” (Грос, 2013, стр. 90). Презиме је посведочено у РЈАЗУ (књ. VI, 1904–1910, стр. 409).

³ Види специјално издање часописа *Возућица*, текст Цвјетковић, Н. (1998). „Манастир Возућица – манастир светионик покољењима”, 16–17.

⁴ „Magnus – највећи, суперл. придј. magnus – велик, висок” (Шимундић, 1988, стр. 206).

МАЋИЧИЋ „Потомци данашњих Матичића су живјели у возућким селима: Миљевићи, Дубравчевине, Башчица и Крушкова Лука. Славе крсну славу: Никољдан” (Цвјетковић, 2005, стр. 72, 73, 81). „Ово презиме налазимо у шематизму из 1892. год. у Маглајском протопрезвитерату у мјесту Маглај (Ђурђиц) и Возући (Никољдан). У питању је један малобројан и подијељен род на двије фракције са двије различите славе” (Јањетовић, 1993, стр. 233). Презиме је антропонимског порекла. Могуће да је настало унутрашњом акценатском творбом, од деминутива хипокористика мушког имена Матица. У основи се налази „име Матеј”⁵ (Грос, 2013, стр. 22, 94, 181). „Хипокористик Матица” (Грос, 2013, стр. 94) не бележимо више у Возући и околини. На падежни облик антропонима суфиксацијом је додат суфикс -ић: Матица > Матици > Матицић > Матјчић; ц > ч, сибиларизација; ии > њ. Презиме је посведочено у РЈАЗУ (књ. VI, 1904–1910, стр. 529).

МАРИЊКОВИЋ „Потомци данашњих Маринковића⁶ су живјели у гостовићким селима: Петковићи и Трибићи” (Демоњић, Ђукановић, 1998, стр. 48). „Славили су крсну славу: Ђурђевдан и Стефандан” (Демоњић, Ђукановић, 1998, стр. 49). То је род из озренског села Брусница где су славили Стефандан. „Ово презиме налазимо у шематизму из 1892. год. у Маглајском протопрезвитерату у селу Брусница (Стефандан)” (Јањетовић, 1993, стр. 225). Презиме је антропонимског порекла. У основи се налази „име Маринко” (Грос, 2013, стр. 93). Антропоним Маринко бележимо у Возући и околини. На присвојни облик антропонима суфиксацијом је додат суфикс -ић: Маринко > Маринков > „Маринковић” (Грос, 2013, стр. 93). Презиме је посведочено у РЈАЗУ (књ. VI, 1904–1910, стр. 477).

МАРИЋ „Потомци данашњих Марића су живјели у возућком селу: Подволујак. Славили су крсну славу: Никољдан” (Цвјетковић, 2005, стр. 74). „Ово презиме налазимо у шематизму из 1892. год. у Маглајском протопрезвитерату, у селима: Мичијевић (Аранђеловдан), Порјечина (Стефандан), Бољанић (Ђурђевдан), Возућа (Никољдан) и Маглај (Крстовдан, Симеондан). Славили су пет крсних слава: Никољдан, Ђурђевдан, Крстовдан, Симеондан и Аранђеловдан” (Јањетовић, 1993, стр. 226–227). Презиме је антропонимског порекла. У основи се налази „антропоним Мара” (Грос, 2013, стр. 24, 164, 176). Антропоним Мара забележен у Возући и околини. На падежни облик антропонима суфиксацијом је додат суфикс -ић: Мара > Мари > „Марић” (Грос, 2013, стр. 164). Презиме је посведочено у РЈАЗУ (књ. VI, 1904–1910, стр. 473).

МАРКОВИЋ „Потомци данашњих Марковића су живјели у возућким селима: Присјека, Баре, Бучје, Опачац, Маричићи, Подвода, Васовине, Раван, Васовине, Потпаљеник, Кестен, Стошница, Обојковина и Кршевац, Конковине или Џине. Славили су крсну славу: Никољдан и Вариндан у селу Васовине (Турчиновићи)” (Цвјетковић, 2005, стр. 58–82). Крсна слава Марковића је Никољдан. „Ово презиме налазимо у шематизму из 1892. год. у Маглајском протопрезвитерату, у селима: Порјечина (Игњатије, Ђурђевдан), Бољанић (Никољдан, Стефандан, Јовањдан, Симеондан), Возућа (Никољдан), Раковац (Никољдан), Брусница (Трифундан, Лазарева субота), Ступари (Никољдан, Ђурђевдан), Хрге (Крстовдан) и Маглај (Никољдан)” (Јањетовић, 1993, стр. 229–231). Славили су осам крсних слава: Никољдан,

⁵ „Matej – Matthaеus, Mathias” (РЈАЗУ, књ. VI 1904–1910, стр. 518); „Матија, вар. Матеј, грч. Matthaіos < хебр. Matіyуah – Божији дар” (Шћепановић, 1997, стр. 52).

⁶ „Lat. Marinus – морски” (Шимундић, 1988, стр. 210). Падежни облик од „имена Мара > Марин” (Грос, 2013, стр. 92).

Ђурђевдан, Крстовдан, Симеондан, Лазарева субота, Игњатије и Трифундан. Презиме је антропонимског порекла. У основи се налази „антропоним Марко”⁷ (Грос, 2013, стр. 93, 182, 283, 291). Антропоним Марко бележимо у Возући и околини. На присвојни или посесивни облик антропонима суфиксацијом је додат суфикс -ић: Марко > Марков > „Марковић” (Грос, 2013, стр. 93). Презиме посведочено у РЈАЗУ (књ. VI, 1904–1910, стр. 488).

МИЈАТОВИЋ „Потомци данашњих Мијатовића су живјели у возућким селима: Поље, Лозна, Пријевор и Мијатовићи. Славили су крсне славе: Никољдан и Јовањдан” (Цвјетковић, 2005, стр. 81–82). „Ово презиме налазимо у шематизму из 1892. год. у Маглајском протопрезвитерату, у селима: Ступари (Аранђеловдан, Јовањдан), Мичијевић (Ђурђевдан), Маглај (Ђурђиц), Хрге (Јовањдан, Никољдан) и Брусница (Лазарева субота)” (Јањетовић, 1993, стр. 236–237). Велики и разједињен род Мијатовићи славио је пет крсних слава: Ђурђиц, Ђурђевдан, Никољдан, Јовањдан и Лазареву суботу. Возућки Марковићи су ови из Хрга (Никољдан, Јовањдан). Презиме је антропонимског карактера. У основи се налази „антропоним Мијат” (Грос, 2013, стр. 99, 292). Антропоним Мијат је забележен у Возући и околини. „Хипокористик имена Михајло или Мијајло” (Шимундић, 1988, стр. 22). На присвојни облик антропонима додат је суфикс -ић: Мијат > Мијатов > „Мијатовић” (Грос, 2013, стр. 99). Презиме посведочено у РЈАЗУ (књ. VI, 1904–1910, стр. 653).

МИЛАНОВИЋ „Потомци данашњих Милановића су живјели у возућким селима: Врачевац (Ђурђевдан), Маричићи (Ђурђиц) и Медићи” (Цвјетковић, 2013, стр. 52, 59, 75). Славе крсне славе: Ђурђевдан и Ђурђиц. „Ово презиме налазимо у шематизму из 1892. год. у Маглајском протопрезвитерату у озренском селу Мичијевићи (Аранђеловдан) и Ступари (Јовањдан)” (Јањетовић, 1993, стр. 240–241). Славили су крсне славе: Аранђеловдан и Јовањдан. Презиме Милановић је веома мало распрострањено у Возући и на планини Озрен. Распрострањено је у целој Босни и Херцеговини. Презиме је антропонимског карактера. У основи презимена препознат је „мушки антропоним: Милан” (Грос, 2013, стр. 96). Презиме настало суфиксацијом од присвојног или посесивног облика антропонима и творбеног суфикса -ић: Милан > Миланов > „Милановић” (Грос, 2013, стр. 96). Презиме посведочено у РЈАЗУ (књ. VI, 1904–1910, стр. 666).

МИЛКОВИЋ „Потомци данашњих Милковића су живјели у возућком селу Жељова. Славили су Игњатдан” (Цвјетковић, 2005, стр. 55). „Ово презиме налазимо у шематизму из 1892. год. у Маглајском протопрезвитерату у озренском селу Порјечина” (Демоњић, Ђукановић, 1998, стр. 75). Ово презиме је јединствено у Возући и на планини Озрен. Презиме је забележено само овде у целој Босни и Херцеговини. Сви Милковићи припадају истом роду и међусобно су у блиским родбинским везама. Презиме је антропонимског карактера. У основи презимена препознајемо „мушки антропоним хипокористик: Милко” (Шимундић, 1988, стр. 229). Бележимо га у Возући и околини. Презиме настало

⁷ „Марко – Marcus, име мушко, управ, римско али је врло обично и у нашем народу, име другоме еванђелисти” (РЈАЗУ, књ. VI, 1904–1910, стр. 488). По Скоку потврђена етимологија „по имену Марко, Марковица (жена Маркова), посес. Марков и презиме Марковић” (Скок, књ. II, 1972, стр. 376). „Лат. Marcus – млат, чекић; ратник” (Шћепановић, 1997: 52). „Марковић настало од имена Марко” (РСАНУ, књ. XII, 1984, стр. 134). „Марко, хришћанско наслеђе, све варијанте се наслањају на лат. наслеђе: 1. Mars, Martis – веза са римским богом Марсом; 2. mas, matis – мужеван. Договорено значење: син Марсов, ратник; 2. мужеван, јак као маљ, чекић; један од јеванђелиста се звао Марко” (Грос, 2013, стр. 93, 128, 283, 291).

суфиксацијом од присвојног облика антропонима или посесива и творбеног суфикса -ић: Милко > Милков > „Милковић”. Презиме посведочено у РЈАЗУ (књ. VI, 1904–1910, стр. 696).

МИЛОЋИЋ „Потомци данашњих Милотића су живјели у возућким селима: Маричићи, Баре и Мисарађа. Славе крсну славу: Никољдан” (Цвјетковић, 2005, стр. 58, 59, 66). Ово презиме се не налази у шематизму из 1892. год. у Маглајском протопрезвитерату. Презиме је антропонимског карактера. Могуће да је настало унутрашњом акценатском творбом, од деминутива хипокористика мушког имена Милота. У основи се налази „антропоним Милотија”. Антропоним Милотија веома је ретко бележен у Возући и околини. У основи „Милотија < Милота налази се придев мил(и), мио” (Шимундић, 1988, стр. 229). На падежни облик антропонима суфиксацијом је додат суфикс -ић: Милотија > Милотији > Милотијић > „Милотић”; ији > и; ии > њ. Уочено је да се у Возући мушко име Милотија мења по промени именица треће врсте као да се ради о женском имену (Стевановић, 1971, стр. 149–153). Презиме посведочено у РЈАЗУ (књ. VI, 1904–1910, стр. 697).

МИЛОШЕВИЋ „Потомци данашњих Милошевића су живјели у возућким селима: Предрази и Ораховица” (Цвјетковић, 2005, стр. 62, 81). „Живјели су у гостовићким селима: Трибићи и Стојановићи. Славе крсну славу: Игњатдан” (Демоњић, Букановић, 1998, стр. 48). „Ово презиме налазимо у шематизму из 1892. год. у Маглајском протопрезвитерату, у селима: Возућа (Игњатије), Порјечина (Никољдан) и мјесту Маглај (Ђурђевдан)” (Јањетовић, 1993, стр. 247–248). Презиме је антропонимског карактера. „У основи се налази антропоним Милош” (Шимундић, 1988, стр. 231). „Антропоним Милош⁸” (Грос, 2013, стр. 17, 96–97, 137) – често бележено у Возући и околини. На присвојни облик или посесив антропонима суфиксацијом је додат суфикс -ић: Милош > Милошев > „Милошевић” (Грос, 2013, стр. 96). Презиме Милошевић⁹ је посведочено у РЈАЗУ и РСАНУ.

МИЉАНОВИЋ „Потомци данашњих Миљановића су живјели у возућким селима: Жељова и Стике (Стефандан)” (Цвјетковић, 2005, стр. 52, 55). „Ово презиме налазимо у шематизму из 1892. год. у Маглајском протопрезвитерату у Хргаме (Никољдан), у озренским селима: Бољанић (Ивањдан), Ступари (Јовањдан), Раковац (Никољдан)” (Јањетовић, 1993, стр. 55, 82). Славе три крсне славе: Никољдан, Јовањдан и Ивањдан. Презиме Миљановић је веома распрострањено у Возући и на планини Озрен. Распрострањено је по целој Босни. Миљановићи сматрају да су пореклом из Црне Горе. „Миљановићи у Врпољу, Подворима и Љубомиру. Према предању у најстарије вријеме су се звали Угреновићи. Поријеклом су од Никшића” (Милићевић, 2005, стр. 508). Презиме је антропонимског карактера. У основи презимена препознајемо „мушки антропоним: Миљан” (Грос, 2013, стр. 97). Презиме настало суфиксацијом од присвојног или посесивног облика антропонима и творбеног суфикса -ић: „Миљан” > Миљанов > „Миљановић” (Грос, 2013, стр. 97). Презиме посведочено у РЈАЗУ (књ. VI, 1904–1910, стр. 704).

⁸ „Милош – име од мила као Милан, веома обично у наше вријеме; особито међу Србима: отуда и презиме Милошевић” (РЈАЗУ, књ. VI, 1904–1910, стр. 695).

⁹ „Милошевић, презиме, Милош, име и презиме” (РСАНУ, књ. XII, 1984, стр. 558). „Милош, изведеница од пр. Милос(л)ав, хип. од имена Милис(л)ав.” (Шећепановић, 1997, стр. 53).

МИТРОВИЋ „Потомци данашњих Митровића су живјели у возућким селима: Предражић, Жељова (Срђељдан), Васовине, Лозна, Кестен (Ђурђић), Боровци и Стике” (Цвјетковић, 2005, стр. 52, 53, 68, 81). Славе крсне славе: Ђурђић и Митровдан. „Ово презиме налазимо у шематизму из 1892. год. у Маглајском протопрезвитерату, у селима: Возућа (Игњатије, Никољдан, Симеондан), Порјечина (Никољдан, Игњатије, Јовањдан), Ступари (Стефандан, Игњатије), Мичијевић (Ђурђељдан, Јовањдан), Бољанић (Ивањдан, Никољдан), Брусница (Петровдан), Брусница (Лазарева субота)” (Јањетовић, 1993, стр. 252–254). Уочено је седам крсних слава Митровића: Игњатије, Никољдан, Симеондан, Ђурђељдан, Лазарева субота, Јовањдан и Стефандан. Презиме је антропонимског карактера. У основи се налази „антропоним Митар” (Грос, 2013, стр. 20, 64) < „Дмитар” (Босанац, 1988, стр. 228) < „Димитрије”¹⁰ (Грос, 2013, стр. 20, 35, 63–64, 154, 283, 291, 306). Антропоним Митар често је бележен у Возући и околини. На присвојни облик или посесив антропонима суфиксацијом је додат суфикс -ић: „Митар”¹¹ > Митров > „Митровић” (Грос, 2013, стр. 64). Презиме посведочено у РЈАЗУ (књ. VI, 1904–1910, стр. 781).

МИЋАНОВИЋ „Потомци данашњих Мићановића су живјели у возућким селима: Жељова, Лозна и Боровци. Славе крсну славу: Аранђеловдан и Стефандан” (Цвјетковић, 2005, стр. 53, 82). „Ово презиме налазимо у шематизму из 1892. год. у Маглајском протопрезвитерату, у озренском селу Бољанић (Аранђеловдан) и мјесту Маглај (Стефандан)” (Јањетовић, 1993, стр. 254). У Возући се ово презиме не бележи. Презиме је антропонимског карактера. У основи се налази „антропоним Мићан”. Антропоним Мићан данас се не бележи у Возући и околини. На присвојни облик или посесив антропонима суфиксацијом је додат суфикс -ић: Мићан > Мићанов > „Мићановић” (Грос, 2013, стр. 97). Потврђен облик „Мићан < Михајло < старохебрејски Michâ’el” (Шимундић, 1988, стр. 218). Презиме посведочено у РЈАЗУ (књ. VI, 1904–1910, стр. 643).

МИХАЈЛОВИЋ „Потомци данашњих Михајловића су живјели у возућким селима: Врачевац, Мисарађа и Стике. Славе крсну славу: Јовањдан” (Цвјетковић, 2005, стр. 52, 66, 82). Потичу из озренског села Ступари. „Ово презиме налазимо у шематизму из 1892. год. у Маглајском протопрезвитерату, у озренском селу Ступари (Јовањдан) а у Возући га не срећемо” (Јањетовић, 1993, стр. 255). Ретко презиме у Возући. Презиме је антропонимског карактера. У основи се налази „антропоним Михајло” (Грос, 2013, стр. 99, 178, 181, 289, 309). Антропоним Михајло бележи се у Возући и околини. На присвојни облик или посесив антропонима суфиксацијом је додат суфикс -ић: Михајло¹² > Михајлов > „Михајловић” (Грос, 2013, стр. 99). Презиме посведочено у РЈАЗУ (књ. VI, 1904–1910, стр. 647).

¹⁰ „Димитрије – лат. Demetrius, грч. Dēmétrios” (РЈАЗУ, књ. II, 1880–1882, стр. 400). Према Скоку: „презиме је наведено само у оквиру творбених процеса а никако само” (Скок, 1971, стр. 707). По Шћепановићу: „Димитрије је име хришћанског светитеља, од им. Demetra – богиња земљорадње и плодности; ghea – земља и meter – матер” (Шћепановић, 1997, стр. 49). „Димитрије, хришћ. наслеђе, од грч. им. Demetrios – земљин род, плодови земље. Богиња плодности код Грка Деметра. Изворни об. Geometra” (Грос, 2013, стр. 63).

¹¹ „Митар – име мјесто Дмитар од Димитрије” (РЈАЗУ, књ. II, 1880–1882: 400); „лат. Demetrius, грч. Dēmétrios” (РЈАЗУ, књ. VI, 1880–1882, стр. 400). По Скоку, потврђена етимологија са им. Дмитар или Димитрије” (Скок, књ. II, 1972, стр. 434). Потврђена вар. им. Димитрије (Шимундић, 1988, Шћепановић 1972, стр. 434).

¹² „Грч. Michâ’el од хевр. Mikhâ’el – Тко је као Бог? Глас е > и, из старогрч.” (Шимундић, 1988, стр. 219). „Михајло, хришћ. наслеђе, од старохебр., Michâ’el – једнак Богу, личи на Бога, као Бог. Име једног Арханђела” (Грос, 2013, стр. 98).

МИШИЋ „Потомци данашњих Мишића су живјели у озренским селима: Бакотић (Стефандан), Бољанић (Трифундан), Бочиња (Никољдан), Бријесница (Мала Госпојина), Брусница (Ђурђевдан), Какмуж (Стефандан), Крсно Поље (Стефандан), Карановац (Јовањдан), Петрово (Ђурђевдан), Придјел (Ђурђевдан), Раковац (Ђурђевдан), Текућица (Ђурђевдан) и Бијела Плоча (Никољдан). Славе крсне славе: Стефандан, Трифундан, Ђурђевдан, Јовањдан, Мала Госпојина и Никољдан” (Јањетовић, 1993, стр. 256). „Живјели су у возућком селу Стог и славили крсну славу Игњатдан” (Цвјетковић, 2005, стр. 75). „Некада су у Возући славили крсну славу Лазарева субота. Ови Мишићи су живјели у селу Љесковица на средини пута Завидовићи–Жепче” (Демоњић, Ђукановић, 1998, стр. 66). „Ово презиме налазимо у шематизму из 1892. год. у Маглајском протопрезвитерату, у Возући (Лазарева субота) и у Бољанићу (Ђурђевдан)” (Јањетовић, 1993, стр. 256). Презиме је антропонимског карактера. У основи се налази „антропоним Мишо < Миливоје, Милидраг, Милисав, Милорад, Миодраг, Милосав, Милослав, Милош, Михаило и Михајло” (Грос, 2013, стр. 97). На падежни облик антропонима суфиксацијом је додат суфикс -ић: Мишо¹³ > Миши > „Мишић” (Грос, 2013, стр. 97–98). Можемо претпоставити да је презиме настало унутрашњом акценатском творбом, од хипокористика породичног надимка. Уочено је да се у Возући мушко име хипокористик Мишо мења по промени именица треће врсте као да се ради о женском имену хипокористику (Стевановић, 1971, стр. 149–153). Презиме посведочено у РЈАЗУ (књ. VI, 1904–1910, стр. 771).

МРКАЉЕВИЋ „Потомци данашњих Мркаљевића¹⁴ су живјели у возућким селима: Крушкова Лука, Радићи, Јасиковац, Баре и Калаиши. Славили су крсну славу: Митровдан” (Цвјетковић, 2005, стр. 56, 58, 71, 81, 82). Припадају сви истом роду. Ово презиме се не налази у шематизму из 1892. год. у Маглајском протопрезвитерату нити у Возући. Презиме је антропонимског карактера. У основи се налази „антропоним Мркаљ” (Босанац, 1988, стр. 328). Претпостављамо да се ради о мушком заштитничком старословенском имену Мркан и хипокористику Мркаљ, у народном говору возућког краја: њ > љ. Презиме потврђено код Скока (Скок, 1971, 467–468). На присвојни облик антропонима суфиксацијом је додат суфикс -ић: Мркаљ > Мркаљев > Мркаљевић. Презиме посведочено у РЈАЗУ (књ. VI, 1904–1910, стр. 67).

НАСТИЋ „Потомци данашњих Настића су живјели у возућким селима: Врачевац. Славили су крсну славу: Никољдан” (Цвјетковић, 2005, стр. 52). Претпоставља се да су се доселили из околних озренских села. Ово презиме се не налази у шематизму из 1892. год. у Маглајском протопрезвитерату нити у Возући. Презиме је антропонимског карактера. Могуће да је настало унутрашњом акценатском творбом, од деминутива хипокористика мушког имена Насто. На падежни облик антропонима суфиксацијом је додат суфикс -ић: „Насто”¹⁵ (Грос, 2013, стр. 38) > Насти > „Настић” (Грос, 2013, стр. 38). Присутна је

¹³ „Миш, назив мале ж. узет за лично име; симбол сићушности и симпатичности; хипокористик од Милаш, Милош; Мишо – хипок. од Михајло, Милан, Милош” (Босанац, 1988, стр. 324). „Глас х > ш пред е, Мише, ген. -ета (14. в), данас презиме на -ић Мишетић. На -ета Мишета, презиме. Деминутив па -џе Мишче п поред м (ЖК), па -џко Мишко м (Вук), презиме Мишковић” (Скок, 1971, стр. 420).

¹⁴ „Мркаљ, -а мижаль, -аља и мижан м. животиња (мужјак) кратке длаке и име таквој животињи (овца, коњ, јарац)” (РМС, 2007, стр. 738). „Хипокористици мрко м. ‘јарац, магарац, во’ према мрка ж. ‘име домаћих животиња’. Поименичује се разним суфиксима: на -ач мркач ‘1° јарац, 2° риба (Стон, Баг, Вгбник)’, са дем. мркачић (Сплит) ‘риба’. На -аљ мркаљ ‘1° јарац, 2° ован 3° презиме’, мркаљуша (БиХ) ‘крушка’” (Скок, 1971, стр. 467–468).

¹⁵ „У основи се налази мушки антропоним хипокористик: Насто < Настасије < Анастасије” (Грос, 2013,

промена мушког имена хипокористика Насто по трећој именичкој врсти, као да се ради о имену женског рода Наста (Стевановић, 1971, стр. 149–153). Презиме је потврђено у РЈАЗУ (књ. VII, 1911–1916, стр. 653).

НЕДИЋ „Потомци данашњих Недића су живјели у возућким селима: Ораховица (Илиндан), Каменица, Митровићи (Савиндан) и Чеваљуша (Ђурђевдан)” (Цвјетковић, 2005, стр. 77, 81). Славе три крсне славе: Савиндан, Ђурђевдан и Илиндан. „Ово презиме налазимо у шематизму из 1892. год. у Маглајском протопрезвитерату у Возући (Бољанић, Никољдан), Хргама (Никољдан), озренским селима: Бољанић (Стефандан, Јовањдан), Порјечина (Стефандан), Ступари (Свети Кузма и Дамјан), Брусница (Симеундан, Трифундан, Крстовдан, Петровдан), Мичијевићи (Ђурђевдан) и мјесту Маглај (Илиндан, Ђурђевдан)” (Јањетовић, 1993, стр. 262). Уочено је 10 крсних слава: Никољдан, Ђурђевдан, Илиндан, Јовањдан, Крстовдан, Петровдан, Стефандан, Симеундан, Трифундан и Свети Кузма и Дамјан. Презиме Недић је веома распрострањено у Возући и на планини Озрен. Распрострањено је у целој Босни, али се не бележи у Херцеговини. Недићи се сматрају озренским староседеоцима. Презиме је антропонимског карактера. Могуће да је настало унутрашњом акценатском творбом, од деминутива хипокористика мушког имена Недо. У основи презимена препознат је мушки или женски антропоним: „лично име или хипокористик Недо⁸¹ или Неда” (Грос, 2013, стр. 166). Присутна је промена мушког имена хипокористика Недо по трећој именичкој врсти, као да се ради о имену женског рода Неда (Стевановић, 1971, стр. 149–153). Презиме је настало суфиксацијом од падежног облика антропонима и творбеног суфикса -ић: Недо¹⁶ / Неда > Неди > „Недић” (Грос, 2013, стр. 166).

НИКИЋ „Потомци данашњих Никића су живјели у возућким селима: Стог, Подволујак и Жељова. Славили су крсну славу: Ђурђевдан и Никољдан (Стог)” (Цвјетковић, 2005, стр. 74–75). „Ово презиме налазимо у шематизму из 1892. год. у Маглајском протопрезвитерату у Возући (Никољдан и Симеондан) а у Хргама (Стефандан)”. „Веома распрострањено презиме у озренским селима: Раковац (Стефандан, Ђурђевдан), Ступари (Игњатија), Порјечина (Ивањдан, Игњатије, Јовањдан, Никољдан), Брусница (Ђурђевдан), Мичијевић (Ђурђевдан, Лазарева субота, Никољдан), Бољанић (Митровдан, Никољдан) и мјесту Маглај (Јовањдан, Никољдан)” (Јањетовић, 1993, стр. 263–264). Уочено је осам крсних слава: Никољдан, Ђурђевдан, Стефандан, Митровдан, Игњатије, Ивањдан, Јовањдан и Лазарева субота. Презиме је антропонимског карактера. Могуће да је настало унутрашњом акценатском творбом, од деминутива хипокористика мушког имена Нико. У основи се налази „мушки антропоним: скраћено име или хипокористик: Нико” (Грос, 2013, стр. 105, 183) < Никола. Видети објашњење за презиме Николић. На падежни облик антропонима суфиксацијом је додат суфикс -ић: Нико > Ники > „Никић” (Грос, 2013, стр. 105). Присутна је промена мушког имена хипокористика Нико по трећој именичкој врсти, као да се ради о имену женског рода Ника (Стевановић, 1971, стр. 149–153). Презиме је потврђено у РЈАЗУ (књ. VIII, стр. 173).

стр. 38). „Старогрч.: Anastásios – човек рођен на Ускрс < anástasis – ускрснуће (Шимундић, 1988, стр. 13).

¹⁶ „Настало од имена Недељко, Недељка” (РСАНУ, књ. XIV, 1989, стр. 771). „Скок не објашњава етим. им. Недељко; по корену закључујемо везу са им. Недеља (они који су рођени у недељу) или грч. Kiríakos – господски, недељни или име хришћ. светитеља” (Шћепановић, 1997, стр. 53). „Недељко, хришћ. наслеђе. Наш превод грч. им. Κυριακος – Дан Господњи, одмора; Κυρος – Господ и лат. Dominus – Gospod > Dominicus – Дан Господњи” (Грос, 2013, стр. 103, 119, 166).

НИКОЛИЋ „Потомци данашњих Николића су живјели у возућким селима: Стог, Васовине, Трнићи, Каменица, Лозна, Кестен (Ђурђиц), Боровци и Ораховци (Митровдан). Славили су крсну славу: Ђурђиц и Вариндан (Стог)” (Цвјетковић, 2005, стр. 68, 73, 75, 80, 82). „У озренском селу Придјел славили су крсну славу Симеондан (Јањетовић, 1993, стр. 264)”. Ово презиме се не налази у шематизму из 1892. год. у Маглајском протопрезвитерату у Возући и Хрґама. „Славили су крсне славе: Стефандан, Никољдан и Илиндан (Хрґе), Симеондан” (Јањетовић, 1993, стр. 264–266). У питању је веома распрострањено презиме и по озренским селима: Ступари, Бољанић, Раковац, Брусница, Порјечина, Мичијевић. Присутно је и у месту Маглај, где су славили крсну славу Ђурђиц. Данас се поуздано зна да су ови Николићи у сродству са возућким Николићима. Славили су крсне славе: Стефандан, Никољдан и Илиндан (Хрґе), Симеондан, Ђурђевдан и Митровдан (Маглај). Презиме је антропонимског карактера. На падежни облик антропонима суфиксацијом је додат суфикс -ић: „Никола”¹⁷ > Николи > „Николић”¹⁸ (Грос, 2013, стр. 105). Присутна је промена имена Никола по трећој именичкој врсти, као да се ради о имену женског рода (Стевановић, 1971, стр. 149–153). Презиме је посведочено у РЈАЗУ.

НОВАКОВИЋ „Потомци данашњих Новаковића су живјели у возућким селима: Вијенцу, Обојковини и Крчевцу (Ђурђевдан). Славе крсну славу: Ђурђевдан” (Цвјетковић, 2005, стр. 54, 82). Ово презиме налазимо у шематизму из 1892. год. у Маглајском протопрезвитерату у Хрґама (Никољдан)” (Јањетовић, 1993, стр. 267–268). Славили су крсну славу: Никољдан. Презиме Новаковић веома је мало распрострањено у Возући и околини. Распрострањено је у целој Босни и Херцеговини. Презиме је антропонимског карактера. У основи презимена препознајемо „мушки антропоним: Новак” (Грос, 2013, стр. 107). Презиме је настало суфиксацијом од присвојног облика антропонима или посесива и творбеног суфикса -ић: Новак > Новаков > „Новаковић” (Грос 2013, стр. 107, 108).

ЊЕГОМИРОВИЋ „Потомци данашњих Његомировића су живјели у возућким селима: Пашалићи (Јелав), Васовине и Турчиновићи. Славили су крсну славу: Вариндан” (Цвјетковић, 2005, стр. 62, 68). „У селу Пашалићи славе крсну славу Ђурђиц” (Цвјетковић, 2005, стр. 62). Ово презиме се не налази у шематизму из 1892. у Маглајском протопрезвитерату. Презиме је антропонимског карактера. У основи се налази мушки антропоним: Његомир. Бележен је у Возући и околини као „старо народно сложено име од две лексеме: неговати и мир > Негомир/Његомир (ијек)” (Грос, 2013, стр. 103). На присвојни облик антропонима или посесив суфиксацијом је додат суфикс -ић: Његомир > Његомиров > „Његомировић” (Грос, 2013, стр. 102).

ОСТОЈИЋ „Потомци данашњих Остојића су живјели у возућким селима: Жељова, Предражић и Кочарин. Славе крсну славу: Лазарева субота или Лазарица” (Цвјетковић, 2005, стр. 52, 55). Ово презиме се не налази у шематизму из 1892. год. у Маглајском протопрезвитерату. Презиме је антропонимског карактера. Могуће да је настало унутрашњом акценатском творбом, од деминутива мушког имена Остоја. У основи се

¹⁷ У основи се налази мушки антропоним. Изворно, на грчком: „Nikólaos – народ побеђује; народни победник; Nikō – побеђујем, níkē – победа и laós – Божији народ” (Грос, 2013, стр. 105) (Шимундић, 1988, стр. 254). Из XIII века, лат. Nikolaus, (Скок, књ. 2, 1972, стр. 519).

¹⁸ „Николић, пр.; Никола, им. грч. Nikolaos” (РЈАЗУ, књ. VIII, стр. 183).

налази „мушки антропоним: Остоја¹⁹, означава дете које је остало у животу” (Грос, 2013, стр. 109). На падежни облик антропонима суфиксацијом је додат суфикс -ић: Остоја > Остоји > „Остојић” (Грос, 2013, стр. 109, 110). Присутна је промена имена Остоја по трећој именичкој врсти, као да се ради о имену женског рода (Стевановић, 1971, стр. 149–153). Уочени су трагови комбиноване префиксално-суфиксалне творбе речи „од приједлога о и коријена о-стој-ати < о-стој-ати” (Шимундић, 1988, стр. 263).

ПАВЛОВИЋ „Потомци данашњих Павловића су живјели у возућким селима: Гај, Орашје (Митровдан), Пециловине, Вуковине, Цвјетовине (Крстовдан), Трнићи и Цвјетиновићи” (Цвјетковић, 2005, стр. 64, 66, 72). Славе крсне славе: Митровдан и Крстовдан. „Ово презиме налазимо у шематизму из 1892. год. у Маглајском протопрезвитерату у Возући (Митровдан) и озренским селима: Ступари (Стефандан, Ђурђевдан) и Раковац (Ђурђевдан)” (Јањетовић, 1993, стр. 274–276). Уочавамо крсне славе које Павловићи више не славе у Возући: Митровдан, Стефандан и Ђурђевдан. У питању је веома раширено родовски разнородно презиме. Презиме је антропонимског карактера. Бележено у Возући и околини. У основи се налази „мушки антропоним Павле” (Грос, 2013, стр. 22, 109, 124, 144, 178, 183). На присвојни облик антропонима или посесив суфиксацијом је додат суфикс -ић: Павле²⁰ > Павловов > „Павловић” (Грос, 2013, стр. 109). Презиме је посведочено у РЈАЗУ.

ПАНИЋ „Потомци данашњих Панића су живјели у возућким селима: Баре, Опачац, Панићи, Липа и Башчица. Славе крсну славу: Митровдан” (Цвјетковић, 2005, стр. 58–59, 61). „Ово презиме налазимо у шематизму из 1892. год. у Маглајском протопрезвитерату у Возући (Митровдан и Никољдан) и озренском селу Раковац (Стефандан, Ђурђевдан), Бољанић и Сочковац (Никољдан)” (Јањетовић, 1993, стр. 277–278). Презиме је антропонимског карактера. Бележено је у Возући и околини. Могуће да је настало унутрашњом акценатском творбом, од деминутива хипокористика мушког имена Пано. У основи се налази „мушки антропоним Пано”²¹ (Грос, 2013, стр. 110). На падежни облик антропонима суфиксацијом је додат суфикс -ић: Пано²¹ > Пани > „Панић”²² (Грос, 2013, стр. 110). Присутна је промена имена Пано по трећој именичкој врсти, као да се ради о имену / именици женског рода Пана (Стевановић, 1971, стр. 149–153). Презиме посведочено у РЈАЗУ (књ. IX, 1924–1927, стр. 622).

ПАНТЕЉИЋ „Потомци данашњих Пантелића су живјели возућким селима: Пантелићи и Мркаљевићи. Славе крсну славу: Никољдан” (Цвјетковић, 2005, стр. 64). „Ово презиме налазимо у шематизму из 1892. год. у Маглајском протопрезвитерату у Маглају (Никољдан)”

¹⁹ „Име тумачимо као предлошку конструкцију насталу префиксално-суфиксалном творбом: од приједлога о и коријена о-стој-ати < о-стој-ати” (Шимундић, 1988, стр. 263). „Име тумачи предлошку конструкцију о-стој-ати: ‘онај који остаје’” (Шћепановић, 1997, стр. 54). Бележи се у Возући и околини као старо народно заштитничко име, а „у основи препознајемо глагол остати” (Грос, 2013, стр. 109).

²⁰ „Павловић, пр.; Павао, им., Павле, хипок. од лат. им. Paulus, грч. Paolos” (РЈАЗУ, књ. IX, 1924–1927, стр. 711). Исто, посведочено код Скока (Скок, књ. III, стр. 624). „Павле, им. хришћ. светитеља, лат. Paullus – мали” (Шћепановић, 1997, стр. 54). Презиме има и адјективно порекло. Грос каже да је „Павле у значењу Малиша” (Грос, 2013, стр. 109).

²¹ „Панић, пр.; Пано, име или хипок. мјесто Пантелија, им. од Пантелејмон” (РЈАЗУ, књ. IX, 1924–1927, стр. 619). „Pantelejmon, грч. Panteleemon – свемилостиви, име хришћ. светитеља; од pan – вас, сав и eleemon – милосрдан” (Шћепановић, 1997, стр. 54), према (Шимундић, 1988, стр. 265). Грос наводи исто (Грос, 2013, стр. 20, 110).

²² „Паница (по Вуку) – здјела, чинија; тава, тигањ” (Скок, 1972, стр. 598)

(Јањетовић, 1993, стр. 278). Сматра се да се ради о истом роду Пантелића са возућким Пантелићима. Презиме је мало распрострањено у Босни и није бележено у Херцеговини. Презиме је антропонимског карактера. Бележено је у Возући и околини. У основи се налази мушки „антропоним Пантелија” (Грос, 2013, стр. 20, 110, 283). Присутна је промена имена Пантелија по трећој именичкој врсти, као да се ради о имену женског рода Пантелија (Стевановић, 1971, стр. 149–153). На падежни облик антропонима суфиксацијом је додат суфикс -ић: Пантелија > Пантелији > „Пантелић”; ија > и (Грос, 2013, стр. 110).

ПАШАЉИЋ „Потомци данашњих Пашалића су живјели у возућким селима: Пашалићи, Предрази, Липа и Орашје. Славе крсну славу: Ђурђиц” (Цвјетковић, 2005, стр. 62). „Ово презиме налазимо у шематизму из 1892. год. у Маглајском протопрезвитерату у Возући (Ђурђиц)” (Јањетовић, 1993, стр. 280). Закључак је да се ради о јединственом и до данас неподељеном возућком роду староседелаца. Презиме је веома мало распрострањено међу Србима у Босни. „У Херцеговини је забиљежено почетком XIX века у Стоцу и околини” (Милићевић, 2005, стр. 491). То је препознато по надгробним споменицима. Могуће да је настало унутрашњом акценатском творбом, од деминутива хипокористика мушког апелатива пашалија. Презиме може бити апелативног порекла (Скок, 1971, стр. 617). На падежни облик антропонима суфиксацијом је додат суфикс -ић: пашалија²³ > пашалији > „Пашалић”; ија > и ии > њ. Присутна је промена имена Пашалија по трећој именичкој врсти, као да се ради о имену женског рода (Стевановић, 1971, стр. 149–153). Презиме посведочено у РЈАЗУ (књ. IX, 1924–1927, стр. 693).

ПЕЈАНОВИЋ „Потомци данашњих Пејановића су живјели у возућким селима: Мисарађа, Стог, Каменица, Лозна и Пејановићи. Славе крсну славу: Стефандан” (Цвјетковић, 2005, стр. 75, 77, 80). „Ово презиме налазимо у шематизму из 1892. год. у Маглајском протопрезвитерату у Маглају (Стефандан) и озренском селу Мичијевићи (Ђурђевдан)” (Јањетовић, 1993, стр. 281). Крсна слава Стефандан и презиме су се задржали данас само у Возући. Постоји могућност да су „Пејановићи дошли из Херцеговине, мјеста Зупци код Требиња, а старином су из Црне Горе” (Милићевић, 2005, стр. 558). Нема поузданих доказа одакле возући Пејановићи потичу. Презиме је антропонимског карактера. Не бележи се више у Возући и околини. Означава хипокористик имена „Петар > Перан > Пејан; р > ј и домаћег је порекла” (Грос, 2013, стр. 110). На присвојни облик антропонима суфиксацијом је додат суфикс -ић: Пејан > Пејанов > „Пејановић” (Грос, 2013, стр. 110). Презиме посведочено у РЈАЗУ (књ. IX, 1924–1927, стр. 759).

ПЕЈИЋ „Потомци данашњих Пејића су живјели у возућким селима: Пејићима (Илиндан), Кестен (Петровдан), Јасиковац, Гај (Савиндан), Маричићи, Сјенокос, Подвода, Стог, Лозна, Стошница и Крчевине” (Цвјетковић, 2005, стр. 56, 63, 75). Славе три крсне славе: Илиндан, Петровдан и Савиндан. „У гостовићком селу Пејићи презиме Пејића је славило Никољдан” (Демоњић, Ђукановић, 1998, стр. 48). Уочене су четири крсне славе Пејића: Илиндан, Петровдан, Савиндан и Никољдан. „Ово презиме налазимо у шематизму из 1892. год. у Маглајском протопрезвитерату у озренским селима: Раковац (Стефандан, Никољдан),

²³ „На -li пашалија = пашајлија (атракција у ненагл. слог као у дугајлија, новајлија, дурајлија) м. ‘пашин момак, пашинац’. Тај је назив настао из турске синтагме ‘Ahmed paşa-h ‘homme d’Achmed-pasha’. Чест је као презиме муслим. и кршћ. на -ић Пашалић (Босна), Пашалићи (двје махале, Тузла)” (Скок, 1971, стр. 617).

Бољанић (Стефандан), Сочковац (Никољдан) и Брусница (Трифундан)” (Јањетовић, 1993, стр. 281–182). Примећено је да крсне славе: Трифундан и Стефандан, из каснијег периода, нису пренесене у Возућу. Презиме је антропонимског карактера. Могуће да је настало унутрашњом акценатском творбом, од деминутива хипокористика мушког имена Пејо. Хипокористик је забележен у Возући и околини. Означава „хипокористик имена Петар > Перо > Пејо, р > ј и домаћег је порекла” (Грос, 2013, стр. 110). На падежни облик антропонима суфиксацијом је додат суфикс -ић: Пејо > Пеји > „Пејић” (Грос, 2013, стр. 25, 110). Присутна је промена мушког имена хипокористика Пејо по трећој именичкој врсти, као да се ради о имену или хипокористику женског рода Пеја (Стевановић, 1971, стр. 149–153). Презиме посведочено у РЈАЗУ (књ. IX, 1924–1927, стр. 759).

ПЕЈКАНОВИЋ „Потомци данашњих Пејкановића су живјели у возућком селу Предражић. Славе крсну славу: Митровдан” (Цвјетковић, 2005, стр. 55). Ово презиме се не налази у шематизму из 1892. год. у Маглајском протопрезвитерату. Примећено је да се ради о врло мало раширеном презимену у Босни. У Херцеговини се оно не бележи. Презиме је антропонимског карактера. Хипокористик Пејкан ретко је забележен у Возући и околини. Означава хипокористик имена „Петар > Перкан > Пејкан, р > ј и домаћег је порекла” (Грос, 2013, стр. 111). На присвојни облик антропонима или посесив суфиксацијом је додат суфикс -ић: Пејкан > Пејканов > „Пејкановић” (Лазаревић, 2001, стр. 406). Презиме посведочено у РЈАЗУ (књ. IX, 1924–1927, стр. 759).

ПЕЋКОВИЋ „Потомци данашњих Петковића су живјели у возућким селима: Јасиковац, Предрази, Кестен и Стошница. Славе крсну славу: Ђурђиц” (Цвјетковић, 2005, стр. 56, 62, 72). „Ово презиме налазимо у шематизму из 1892. год. у Маглајском протопрезвитерату: у Хрґама (данашњи дио Возуће): Мала Госпојина и Никољдан, у Маглају (Крстовдан, Никољдан) и озренским селима: Ступари (Јовањдан) и Бољанић (Никољдан), Луг (Илиндан)” (Јањетовић, 1993, стр. 285–286). Презиме је антропонимског карактера. Хипокористик Петко ретко је забележен у Возући и околини. Означава „хипокористик имена Петар > Петко и домаћег је порекла” (Грос, 2013, стр. 23, 111, 167). Настало је суфиксацијом од присвојног облика антропонима или посесива и творбеног суфикса -ић: Петко > Петков > „Петковић”²⁴ (Грос, 2013, стр. 111). Презиме посведочено у РЈАЗУ (књ. IX, 1924–1927, стр. 816).

ПЕТРОВИЋ „Потомци данашњих Петровића су живјели у возућким селима: Мисарађа, Јелчићи, Васовине, Каменица, Потпаљеник, Свињашница, Стошница и Јелчићи” (Цвјетковић, 2005, стр. 61, 68, 72, 77). „Славе крсну славу: Петровдан, Никољдан и Лучиндан (у гостовићком селу Вукмановићи)” (Демоњић Ђукановић, 1998, стр. 40–48). „Ово презиме налазимо у шематизму из 1892. год. у Маглајском протопрезвитерату: Возућа (Илиндан, Никољдан), Хрге (Стефандан, Симеондан), Бољанић (Ђурђевдан, Симеондан), Ступари (Стефандан, Ђурђевдан), Раковац (Ђурђевдан, Мратиндан), Порјечина (Свети Василије, Мала Госпојина), Брусница (Ђурђевдан, Лазарица, Симеондан), Сочковац (Ђурђевдан) и мјесто Маглај (Стефандан, Јовањдан, Никољдан)” (Јањетовић, 1993, стр. 286–289). Презиме је антропонимског карактера. „Хипокористик Петар означава старогрчко хришћанско

²⁴ „Петковић, пр.; Петко, им. хипокорис. од Петар” (РЈАЗУ, књ. IX, стр. 918). Скок сматра да је „Петко од бр. 5, али може бити и од им. Петар” (Скок, 1971, књ. III, стр. 647). „Петар, име хришћ. св., грчк. Petros – камен, стена” (Шћепановић, 1988, стр. 54). Грос наводи исто (Грос, 2013, стр. 110).

наслеђе имена Петар” (Грос, 2013, стр. 110). Презиме посведочено у РЈАЗУ²⁵. Настало суфиксацијом од присвојног облика антропонима и творбеног суфикса -ић: Петар > Петров > „Петровић” (Грос, 2013, стр. 110–111).

ПОПОВИЋ „Потомци данашњих Поповића²⁶ су живјели у возућким селима: Калаиши, Липа, Јелчићи, Мисарађа и Ораховице. Славе крсне славе: Ђурђиц и Аранђеловдан” (Цвјетковић, 2005, стр. 59, 61, 66, 81). „Презиме Поповић⁹² налазимо у шематизму из 1892. год. у Маглајском протопрезвитерату у селима: Возућа (Ђурђиц); у озренским селима: Бољанић (Стефандан), Сочковац (Ђурђевдан), Порјечина (Михољдан) и мјесто Маглај (Стефандан)” (Јањетовић, 1993, стр. 295–298). Презиме је антропонимског карактера. Овај лични или породични надимак је често бележен у Возући и околини. „У основи презимена препознајемо назив титуле верске личности, православног свештеника – поп” (Грос, 2013, стр. 218). Презиме је апелативног порекла. На присвојни облик или посесив опште именице суфиксацијом је додат наставак за творбу презимена -ић: поп > попов > „Поповић” (Грос, 2013, стр. 218).

ПРОКОПИЋ „Потомци данашњих Прокопића су живјели у возућким селима: Подволујак и Прокопићи. Славе крсну славу: Ђурђиц” (Цвјетковић, 2005, стр. 74). „Ово презиме налазимо у шематизму из 1892. год. у Маглајском протопрезвитерату у мјесту Маглај (Ђурђевдан)” (Јањетовић, 1993, стр. 301). Ради се о веома малом возућком роду јединственом у Босни, а у Херцеговини се не налази. Презиме је антропонимског карактера. Ретко је бележено у Возући и околини. Могуће да је настало унутрашњом акценатском творбом, од деминутива а мушког имена Прокопија. У основи презимена препознато је „име хришћанског светитеља Прокопија”²⁷. Настало суфиксацијом од падежног облика антропонима и творбеног суфикса -ић: Прокопија > Прокопи > Прокопић > „Прокопић” (Грос, 2013, стр. 113); ија > и, ии > њ. Присутна је промена имена Прокопија по трећој именичкој врсти, као да се ради о имену женског рода Прокопија (Стевановић, 1971, стр. 149–153). Презиме посведочено у РЈАЗУ (књ. IX, 1924–1927, стр. 810).

ИЗВОРИ И ЛИТЕРАТУРА²⁸

1. Бјелановић, Ж. (1988). *Антропонимија Буквице*. Сплит: Књижевни круг.
2. Босанац, М. (1984). *Просвјетин именованослов*. Загреб: Просвјета.
3. Vidović, D. (2009). Gradački rodovi. *Župa Gradac*. U: *Humski zbornik 12*, (197–238).
4. Грковић, М. (1977). *Речник личних имена код Срба*. Београд: Вук Караџић.

²⁵ „Петровић, пр.; Петар, име Petrus” (РЈАЗУ, књ. IX, стр. 805). „Петар, Петра – стијена” (Скок, 1971 књ. III, стр. 648).

²⁶ „Поп ј. (мн. попови) грч. 1. световни свештеник православно или католички” (ПРС, 2010, стр. 973).

²⁷ „Хипокористик Прокоп < Прокопије < Prokopios; прокорé (грчк. успешан човек; успех, раст, срећа)” (Шимундић, 1988, стр. 276). Грос бележи исто (Грос, 2013, стр. 21).

²⁸ Истраживачки рад био би немогућ без бројних информатора, од којих издвајам: Миладина Илића, Мирку Савић Илић, Неду Илића (постхумно), Боривоја Илића, Јадранка Илића, Даницу Илић, Радована Илића (постхумно), Драгу Савића, Мирка Савића, Цвјету Савић (постхумно), Драженку Цвјетковић, Ненада Цвјетковића, Наду Пејић, Ранка Божановића (постхумно), Стеву Мркаљевића, Миленка Ђукановића, Новака Демонића и Зорана Симића.

5. Грковић, М. (2005). *Имена места и људи на Косову и у Метохији у средњем веку*. Београд: САНУ.
6. Грос Вавић, З. (2013). *Презимена су чувари нашег језика*. Београд: Прометеј.
7. Далмација, С. (2004). *Рјечник говора Пошкочарја*. Бањалука: Глас српски – Графика.
8. Демоњић, Н., Ђукановић, М. (1998). *Озрен, Возућа и Гостовић, завичајни албум*, Београд: Свет књиге.
9. Драгичевић, М. (2001). Најзападнији српски говори данас. У: *Зборник за српски језик, књижевност и уметност*, књ. I, (79–89).
10. Јањетовић, Ђ. (1993). *Презимена Срба у Босни*. Сомбор: Просвета.
11. Клајн, И. (2003). *Творба речи у савременом српском језику. Део 2. Суфиксација и конверзија*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства, Институт за српски језик САНУ; Нови Сад: Матица српска.
12. Клајн, И., Шипка, М. (2006). *Велики речник страних речи и израза*. Нови Сад: Прометеј.
13. Клајић, В. (1990). *Rječnik stranih riječi*. Zagreb: Matica hrvatska.
14. Комар, Г. (2011). *Значајни родови Херцег Новог*. Никшић: Матица српска Друштво чланова у Црној Гори.
15. Лазаревић, В. (2001). *Српски именованослов. Одабране руковети*. Земун: Book, Нови Београд: Marso.
16. Маројевић, Р. (1996). Историјски развој словенских посесивних изведеница у антропонимији и топонимији. У: *Ономастички прилози. Књ. XII*. Београд: Српска академија наука и уметности (3–6).
17. Маројевић, Р. (1996). Словенски антропоними. У: *Ономастички прилози. Књ. XII*. Београд: Српска академија наука и уметности (183–195).
18. Милићевић, Р. (2005). *Херцеговачка презимена*. Београд: Свет књиге.
19. Мујкић, Ј. (2003). *Zavidovići kroz historiju I–II*. Zavidovići: Dom štampe.
20. Николић, В. (2009). *Nomen est omen*. Ужице: Учитељски факултет.
21. Нишкановић, М. (2004). *Српска презимена*. Београд: Српски генеалогски центар.
22. Носић, М. (1998). *Презимена западне Херцеговине*. Загреб: Хрватско филолошко друштво.
23. Пашалић, С. (1999). *Возућа, природа и становништво*. Бијељина: Учитељски факултет.
24. Пашалић, С. (2002). *Антропотографска стварност Срба у БиХ*. Бањалука: Графид.
25. Пејић, Р. (1998). *Срби на Озрену и Возући, животи и страдања*. Београд: Мирослав.
26. *Упоредни преглед резултата пописа 1948, 1953, 1961. год. према политичко-територијалној подјели од 1. 1. 1963. год.* Сарајево, СР БиХ: Републички завод за статистику, 1964.
27. *Попис становништва и станова; становништва и домаћинства по општинама (Упоредни подаци 1961. год. и 1971. год.)*. Сарајево, СР БиХ: Републички завод за статистику, 1973.
28. *Попис становништва, домаћинства и станова 1981. год. Становништво по насељеним мјестима (Статистички билтен бр. 111)*. Сарајево, СР БиХ: Републички завод за статистику, 1983.
29. *Попис становништва, домаћинства, станова и пољопривредних газдинстава по општинама и насељеним мјестима 1991. год. Национални састав становништва*. Сарајево, СР БиХ: Републички завод за статистику, 1991.
30. *Попис становништва, домаћинства, станова и пољопривредних газдинстава по општинама и насељеним мјестима 2013. год. Национални састав становништва*. Сарајево, СР БиХ: Републички завод за статистику, 2016.
31. *Рјечник хрватскога или српскога језика, књ. I–X*. Загреб: Југославенска академија знаности и умјетности, 1880–1931 (РЈАЗУ).

32. *Речник српскохрватској књижевној и народној језика, књ. I–XVII*. Београд: Институт за српски језик САНУ, 1959–2006 (РСАНУ).
33. *Речник српскога језика*. Нови Сад: Матица српска, 2007 (РСЈ).
34. Simeon, R. (1969). *Enciklopedijski rječnik lingvističkih naziva I–II*. Zagreb: Matica hrvatska.
35. Стевановић, М. (1971). *Грамађика српскохрватској језика за школе средњеј образовања*, Цетиње: „Обод”.
36. Филиповић, М. (1940). *Манастир Гостовић или Удрима*. Скопље: Штампарија „Јужна Србија”.
37. Цвјетковић, Н. (1998). Манастир – светионик покољењима. У: *Лист Вoзућца*, 16–17.
38. Цвјетковић, Н. (2005). *Вoзућа, запис о завичају*. Добој: РПС графика.
39. Цвјетковић, Н. (2009). *Вoзови Вoзуће*. Добој: РПС графика.
40. Šimundić, M. (1988). *Rječnik osobnih imena*, Zagreb: Nakladni zavod Matice hrvatske.
41. Шћепановић, М. (1997). *Именослов ваљевске Пећнице*, Београд–Ваљево: Институт за српски језик САНУ – Истраживачка станица Петница.

Dunja Ilić
 PI Gymnasium
 Vanja Luka

SEMANTIC AND STRUCTURAL ANALYSIS OF PATRONYMS IN THE LANGUAGE OF SERBS IN VOZUĆA

Summary: In this paper the semantic and structural analysis and classification has been used to analyse the patronyms/surnames of Serbs from the Vozuća region. Despite the various information sources and available literature contributing immensely to this research, numerous ambiguities still remain in this thesis. It was a complex task to link the patron saints (“slava”) with specific surnames and families that still celebrate them. Some of the surnames have been explained in the wider context of the villages on Ozren mountain: Boljanići, Stupari, Porječina, Mičijeвићи and Brusnica, as these are the families geneologically closest to Serbian families and surnames from the Vozuća region. For the same reason the region of Gostovići and Udrima have been mentioned, as well as Maglaj. Some of the surnames have been put in the wider context, where they take roots from Herzegovina or Montenegro. It was important to write a detailed account on Serbs from the Vozuća region as they are no longer able to return to their homeland and their homes. Respectful of their wishes and agonies, a lot has been written in this research about the people from that region, their ancestry, their names and surnames, with a goal of preserving the Serbian national and cultural identity, as well as keeping memories of the Vozuća region. Several dictionaries, academic literature-resources and expert journals have been cited in this research. The old church registers and available genealogy have also been reviewed. In addition, the data on the Serbian population from numerous censuses were referenced (the Turkish censuses from 1565 and 1604, Austro-Hungarian from 1880, Kingdom of Yugoslavia from 1921 and 1931, the census from the Socialist Federal Republic of Yugoslavia from 1991, and the latest census data from 2013). Exploring the history, different ideologies and politics hasn’t been the goal of this research, yet certain conclusions were necessary for better understanding of the wider research context.

Преузето: 23. мај
 Прихваћено: 11. јун